

Beslisnota voor de raad

Datum 20 september 2021

Openbaar

Onderwerp Investeringsbesluit Spoorzone
Versienummer V1

Portefeuillehouder E.W. Anker
Informant Bart Derksen, Pien van der Does
Eenheid/Afdeling PPP
Telefoon (038) 498 2629
Email p.van.der.does@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel 6.1.3 We zorgen voor een toekomstbestendige verkeersinfrastructuur met prioriteit voor schoon vervoer

Begroting wijzigen Nee

Dekking ten laste van Investeringsbesluit Spoorzone

Bijlagen Overzicht Investeringsbesluit Spoorzone

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Het gewijzigde Investeringsbesluit per 2021 vast te stellen inclusief de daarmee samenhangende budgetten en dekking:
 - De (tijdelijke) inrichting zuidzijde is gereed en wordt onderdeel van de gebiedsontwikkeling. Hiermee vervalt een deel van de investeringen voor het stationsplein zuid, Hanzelaan West, fietsparkeren zuid, het realiseren van een tijdelijk park en kan de post verwervingen worden afgesloten (totaal circa € 4,75 mio).
 - Het budget voor de gewijzigde passerelle verhogen met € 17,54 mio. Deze budgetwijziging dekken uit de afgesloten projecten zuidzijde, toegezegde bijdragen (Regiodeal en van ProRail) en de inzet van de structurele middelen voor de ambities in het stationsgebied (besluit PPN 2018).
 - Het budget voor de Wester- en Oosterlaan verhogen met € 0,6 mio en te dekken uit additionele bijdragen.
 - Het budget voor de ondergrondse fietsenstalling en de herinrichting Stationsplein Noord en Stationsweg (OFOR) verhogen met € 1,0 mio.
 - Het budget voor programmamanagement, gebieds- en planontwikkeling verhogen met € 4,67 mio. De verhoging is voor de planontwikkelingskosten (fietsparkeren/passerelle) en voor de kosten voor de periode 2022/2023 dat gebeurt gedeeltelijk door bijdragen van derden.
 - De reservering onvoorzien neemt af met € 1,18 mio op basis van actuele risico-inventarisaties.
 - Als er na uitvoering van de passerelle geld beschikbaar blijft uit de risicoreservering wordt dit ingezet voor aanpak van de entree noordzijde (station).

Datum 20 september 2021

2. Kennis te nemen van de opbouw van het budget en dekkingsbronnen van de mutaties in het Investeringsbesluit 2021.

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Het station van Zwolle is een belangrijke verbinding tussen stad, regio en Nederland. Ieder uur vertrekken en arriveren er treinen uit maar liefst acht richtingen. Het Zwolse station heeft een spilfunctie en is de poort van en naar Nederland. Naar verwachting neemt het aantal reizigers van en naar station Zwolle de komende jaren verder toe. Door snellere OV-verbindingen, maar ook door de groei van stad en regio. Het station is dan ook een belangrijke aanjager voor de gebiedsontwikkeling van de Spoorzone, de stad en regio. Met een goed functionerend station als motor, pakt Regio Zwolle de kans om de leefkwaliteit, sociale, culturele en economische kracht versterken. Voor deze doorontwikkeling is station Zwolle essentieel. Vanuit de Regiodeal zijn daarom ook financiële bijdragen voor de Spoorzone toegezegd.

Toekomstbestendig station

De eerste stappen naar een toekomstbestendig station zijn al meer dan 10 jaar geleden gezet. Provincie en gemeente zagen het belang van het station en de kansen voor stad en regio. Zij sloegen de handen ineen en de eerste stap werd gezet; de Stationstunnel werd verbreed en verlengd. Over de uitvoering van de in september 2013 door Provinciale Staten en de Zwolse gemeenteraad genomen Investeringsbesluiten Spoorzone zijn afspraken gemaakt in de Bestuursovereenkomst Spoorzone van 18 december 2013 om samenhang aan te brengen tussen alle fysieke plannen in het stationsgebied is in 2017 door NS, ProRail, Provincie en Gemeente gezamenlijk het Ontwikkelperspectief Stationsgebied voor het Stationsgebied opgesteld. Dit perspectief heeft de raad op 30 oktober 2017 vastgesteld. In het Ontwikkelperspectief wordt onderscheid gemaakt tussen op korte termijn noodzakelijke ingrepen (fase 1) en langere termijnperspectieven (fase 2).

Klaar voor de toekomst: fase 1 afgerond

Veel van de ingrepen uit het Ontwikkelperspectief zijn inmiddels gerealiseerd of in uitvoering. Denk aan de nieuwe inrichting aan de Noordzijde van het station. De laatste twee projecten uit het Ontwikkelperspectief Stationsgebied zijn in voorbereiding: herinrichting Oosterlaan/Westerlaan en passerelle. Als deze projecten zijn uitgevoerd is fase 1 afgerond en wordt de bestuursovereenkomst met de Provincie afgesloten. Na de succesvolle realisatie van fase 1 willen de 4 partijen die hieraan al jaren samenwerken, te weten Provincie, NS, ProRail en gemeente, zich gezamenlijk in spannen voor de ingrepen uit fase 2. Dit zijn de lange termijnperspectieven: de entrees en definitieve oplossingen voor fietsparkeren zuidzijde en P&R.

Over de verschillende onderdelen uit het Ontwikkelperspectief bent u in de afgelopen jaren als raad geïnformeerd en heeft u besluiten genomen. In deze beslisnota leggen we u een geüpdatete investeringsbesluit voor met daarin de financiële mutaties om tot afronding van fase 1, inclusief een kwalitatief hoogwaardige passerelle, te komen op basis van de huidige inzichten.

Datum 20 september 2021

Beoogd effect

Door de laatste wijzigingen in het Investeringsbesluit vast te stellen kunnen de laatste projecten (herinrichting Oosterlaan/Westerlaan en Passerelle) uit het Ontwikkelperspectief Stationsgebied worden uitgevoerd en kan daarna de Bestuursovereenkomst met de provincie worden afgerond.

Argumenten

1.1. Fase 1 uit het Ontwikkelperspectief is inmiddels gerealiseerd of in uitvoering

Veel van de ingrepen uit het Ontwikkelperspectief zijn inmiddels uitgevoerd of in uitvoering. De metamorfose aan de noordzijde met de fietsenstalling, Stationsplein en Stationsweg is zichtbaar. Aan de zuidzijde zijn de busbrug en het busperron aangelegd en is de tijdelijke inrichting met fietsenstalling, keerlus en aanpassingen Hanzelaan bijna gereed. Daarnaast heeft ProRail perron 15/16 verbreed en heeft NS de tijdelijke P&R aan de zuidzijde aangelegd en is de verbouwing van het stationsgebouw gestart. De laatste twee projecten uit het Ontwikkelperspectief Stationsgebied zijn in voorbereiding: herinrichting Oosterlaan/Westerlaan en passerelle.

1.2 Tijdelijke inrichting aan de zuidzijde is bijna gereed, daarbij zijn de benodigde budgetten duidelijk

In het Ontwikkelperspectief is afgesproken de noordzijde definitief aan te pakken en de zuidzijde tijdelijk in te richten. De definitieve inrichting zuidzijde volgt later in relatie met de gebiedsontwikkeling aan de zuidzijde. Het park aan de zuidzijde is niet aangelegd, ook niet tijdelijk, aangezien de NS besloten heeft op haar terrein een tijdelijke P&R in te richten. Naast de P&R is een tijdelijke fietsenstalling op maaiveld ingericht, is een keerlus voor de taxi's aangelegd en is de inrichting van de Hanzelaan aangepast voor tijdelijk busvervoer bij treinuitval. Door de tijdelijkheid en het vervallen van het park kunnen de budgetten verlaagd worden met in totaal circa € 4,75 mio.

1.3 Definitief ontwerp Passerelle is gereed en begroot

Als raad heeft u bij de vaststelling van het Beeldkwaliteitsplan gevraagd om de investering voor de passerelle binnen de genoemde kosten te houden. Door middel van 'rekenen en tekenen' is hier de afgelopen periode hard aan gewerkt. Inmiddels is het definitieve ontwerp gereed. Dit ontwerp voldoet aan de gemaakte afspraken over de investering. De passerelle wordt nu geraamd op € 25,5 mio en een extra risicoreserve van € 2,1 mio die ProRail eist waardoor het totale investeringsbedrag op € 27,6 mio uitkomt. Hiervoor moet het investeringsbesluit worden aangepast, omdat het eerdere investeringsbesluit uitging van lagere ambities voor de passerelle en een lager bedrag. Het ontwerp wordt gelijktijdig met dit voorstel in een apart voorstel aan de raad voorgelegd.

1.4 Voortschrijdend inzicht projecten OFOR en OLW

- In het project Wester- en Oosterlaan zijn additionele klimaat adaptieve maatregelen opgenomen. Hierdoor nemen de kosten toe met € 0,6 mio welke wordt gedekt door additionele bijdragen voor deze maatregelen.
- De afronding bouw van het project OFOR (ondergrondse fietsenstalling en herinrichting openbare ruimte) vond plaats tijdens een wereldwijde pandemie. De covid-pandemie had o.a. invloed op de prijzen van bouwmaterialen en de levertijden. Ook in het project OFOR was dit merkbaar. Leveringen vonden aanzienlijk later plaats, waardoor er vertragingen zijn ontstaan. De kosten voor OFOR zijn hierdoor met € 1,0 mio toegenomen. Daarnaast had de samenloop met de werkzaamheden door NS aan het stationsgebouw ook invloed op de planning. De

Datum 20 september 2021

gemeente voert op dit moment nog gesprekken met NS over de impact hiervan op de gemeentelijke kosten.

1.5 Plankosten worden aangepast voor de komende jaren

De plankosten voor zowel het stationsgebied als een bijdrage voor de gebiedsontwikkeling maakten vanaf het begin deel uit van het Investeringsbesluit. Doordat de uitvoering langer duurt en parallel de gebiedsontwikkeling plaatsvindt is aanvullend budget nodig. Op basis van de huidige inzichten is voor 2022 en 2023 in totaal circa € 4,67 mio extra budget nodig voor programmamanagement, begeleiding van de publieke bouwopgaven, de gebiedsontwikkeling en planontwikkelingskosten (oa. publieke bouwopgaven gebiedsontwikkeling en onderzoeken fase 2). Hiervan wordt een deel gedekt door bijdragen (aan plankosten) van derden.

1.6 Restant risicoreservering inzetten voor de aanpak stationsentree noordzijde

Op basis van een recente risico-inventarisatie is nog € 2,16 mio opgenomen in de risicoreservering en is er € 2,1 extra risico reservering die ProRail vraagt opgenomen in het budget van de Passerelle. Als dit niet nodig blijkt te zijn, dan wordt dit budget ingezet voor de entree noordzijde. Momenteel wordt samen met NS, ProRail en Provincie een plan gemaakt voor deze opgave. De partijen zoeken samen naar dekking, daarbij wordt met name gekeken naar rijkssubsidies. Mocht dat niet voldoende opleveren en er blijft geld over in reserve van het investeringsbesluit, dan wordt dit gebruikt voor de bijdrage vanuit gemeente en provincie voor de aanpassing van het entree noordzijde.

2.1 De dekking van investeringen in het Investeringsbesluit (zie bijlage 1)

Bij de start hebben zowel provincie als gemeente ieder 45 miljoen beschikbaar gesteld in het Investeringsbesluit. Vervolgens hebben provincie en gemeenten bijdragen voor klimaatadaptie beschikbaar gesteld. Ook heeft de gemeente diverse aanvullende kredieten ter beschikking gesteld. De laatste bijstellingen zijn in de kolom "Tussentijdse bijstellingen en mutaties" weergegeven. Dit betreft een tussentijds verkregen subsidie tbv aanvullend onderzoek (energie) en bijstellingen zoals gemeld in de Berap. Dit heeft geleid tot een ophoging van de budgetten (en dekking) van € 0,44 mio ten opzichte van het Investeringsbesluit 2020 Q1 (IB 2020).

Het saldo aan mutaties in het Investeringsbesluit fase 1 ten opzichte van het IB2020 Q1 bedraagt € 17,87 mio. Hier staan de volgende dekkingsbronnen tegenover:

- Passerelle: bijdrage Regiodeal (€ 2,89 mio), bijdrage ProRail (€ 0,99 mio) en de inzet van de structurele middelen tbv de ambities Stationsgebied (besluit PPN 2018) van € 0,5 mio structureel per jaar inclusief de nog beschikbare budgetruimte Spoorzone.
- Ooster-/Westerlaan: bijdrage GRP (gemeentelijk rioleringsplan) en subsidie Rivus voor klimaatadaptieve maatregelen (totaal € 0,6 mio).
- Bijdrage derden: dit betreft reeds gerealiseerde bijdragen t/m heden en (op basis van de begroting) voorziene bijdragen in 2022 en 2023 (totaal € 1,3 mio). Dit betreft met name de plankosten gebiedsontwikkeling.

Risico's

In zijn algemeenheid geldt dat bij fysieke projecten de volgende risico's zich kunnen voordoen: uitvoeringsrisico's, kostenstijgingen door scopeinterventies of marktontwikkelingen en hogere plankosten door langere looptijd van het project. Projectspectifieke risico's en -indexeringen worden geacht binnen het projectbudget te worden opgevangen.

Datum 20 september 2021

Het risicoprofiel van het totaal aan projecten binnen de Spoorzone wordt in het kader van de halfjaarlijkse Voortgangsrapportage Projecten (VP) halfjaarlijks geactualiseerd. Op basis van een actuele risico-inventarisatie (juli 2021) is een risicoreservering van € 2,16 mio benodigd.

Financiën

In de beslisnota bij het Investeringsbesluit Spoorzone 2018 hebben wij aangekondigd dat afwijkingen van zowel het Ontwikkelperspectief als het financiële kader met beslisnota's aan de raad worden voorgelegd.

De uitgevoerde projecten en de laatste twee projecten in voorbereiding worden gezamenlijk begroot op € 136,52 mio en kunnen volledig worden gedekt op basis van de beschikbare middelen.

Na de uitvoering van de passerelle en herinrichting Ooster- en Westerlaan, zijn alle projecten die zijn opgenomen in het Ontwikkelperspectief Stationsgebied uit de 1^e fase uitgevoerd.

Het beschikbaar stellen van het krediet voor de passerelle met dit aangepaste investeringsbesluit is de laatste stap hierin. De extra risicoreservering die ProRail eist kan in dit Investeringsbesluit worden opgevangen er hoeft geen beroep te worden gedaan op aanvullende middelen.

Communicatie

Over uitvoering van de projecten in de Spoorzone en het Stationsgebied wordt regelmatig gecommuniceerd met direct betrokkenen/omwonenden, Zwollenaren en andere belanghebbenden. Onder meer via het Spoorcafe en (social) media. Er is door omwonenden en Zwollenaren o.a. meegedacht over het ontwerp van het Stationsplein en Stationsweg, Ooster- en Westerlaan en Passerelle. Ook is de stad uitvoerig geïnformeerd en betrokken bijvoorbeeld de realisatie van de fietsenstalling.

Vervolg

De uitvoering van de herinrichting Oosterlaan/Westerlaan start dit najaar. Voor de passerelle is de bovenleiding al verlaagd. De verwachting is dat begin 2024 de passerelle gereed is. Een subsidie aanvraag bij het rijk voor de projecten uit fase 2 wordt door de 4 partijen gezamenlijk voorbereid.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

interim-secretaris, Liesbeth Borsboom

Datum 20 september 2021

Overzicht IB 2021 (fase 1)

<i>bedragen * € 1.000</i>	IB 2020 Q1	Tussentijdse besluiten	Actuele stand IB	Voorstel mutaties	IB 2021
Investeringsen					
Algemeen					
Programmamanagement, gebieds- en planontwikkeling	18.451	100	18.552	4.666	23.218
Projecten actueel/in uitvoering					
OFOR	34.003	247	34.250	1.000	35.250
Westerlaan + Oosterlaan	3.088	-	3.088	600	3.688
Passerelle	10.063	-	10.063	17.537	27.600
	47.154	247	47.402	19.136	66.538
Projecten afgerond / vervallen					
Stationsplein Zuid	1.877	-	1.877	-1.877	-
Hanzelaan West	1.003	-	1.003	-1.003	-
Fietsparkeren Zuidzijde	1.000	-	1.000	-817	183
Tijdelijk park	904	-	904	-669	235
Reizigerstunnel	6.639	0	6.639	-	6.639
Busstation & Hanzelaan	4.251	90	4.341	12	4.353
Kap	436	-	436	-	436
Busbrug	26.238	-	26.238	-	26.238
Verwerkingen	6.911	-	6.911	-391	6.520
	49.259	90	49.349	-4.745	44.604
Totale excl. Onvoorzien	114.865	438	115.303	19.057	134.360
Onvoorzien	3.351	-	3.351	-1.180	2.160
Totaal investeringen (incl. Onvoorzien)	118.216	438	118.654	17.866	136.520
Dekking					
Reeds gedekt IB2020 Q1 + tussentijdse besluiten	118.216	438	118.654		118.654
Aanvullende dekking					
<i>Passerelle</i>					
Bijdrage Regiodeal				2.890	2.890
Bijdrage innovatie/duurzaamheid passerelle				990	990
Inzet structurele middelen ambities Stationsgebied / budgetruimte Spoorzone				12.077	12.077
<i>Westerlaan + Oosterlaan</i>					
Subsidie RIVUS				200	200
Bijdrage GRP				400	400
Bijdrage derden				1.309	1.309
Totaal dekking	118.216	438	118.654	17.866	136.520